

Overzicht resultaten salmonella-analyses bij pluimvee in 2016

In 2016 voldeed België aan de vooropgestelde Europese doelstellingen* voor de bestrijding van salmonella bij pluimvee. De inspanningen van de sector van zowel fokpluimvee, leghennen, vleeskippen als vleeskalkoenen lonen dus. Toch stijgt het aantal besmettingen met *Salmonella* Typhimurium en *Salmonella* Infantis bij vleeskippen. Dit zijn wettelijk bestreden serotypes bij fokpluimvee en vragen dus extra aandacht.

Fokpluimvee

Voor de eerste keer sinds 2011 bleef het fokpluimvee tijdens de opfokfase vrij van salmonella. Bij de analyses uitgevoerd tijdens de productiefase testten 19 tomen (16 tomen na bevestigingsonderzoek) positief voor salmonella waarvan 2 tomen positief voor *S. Enteritidis*. Ook in 2015 testten 2 tomen positief voor een wettelijk bestreden serotype (één toom *S. Typhimurium* en één toom *S. Infantis*).

Serotype	Aantal tomen
<i>S. Senftenberg</i>	4
<i>S. Idikan</i>	3
<i>S. Enteritidis</i>	2 (2 na bevestigingsonderzoek)
<i>S. Ilandof</i>	2
<i>S. Typhimurium</i>	2 (0 na bevestigingsonderzoek)
<i>S. 3,19:- :-</i>	2
<i>S. Infantis</i>	1 (0 na bevestigingsonderzoek)
<i>S. Kedougou</i>	1
<i>S. Mbandaka</i>	1
<i>S. Montevideo</i>	1

Tabel 1: Aantal tomen fokpluimvee positief voor salmonella tijdens de productiefase in 2016. De vetgedrukte serotypes zijn wettelijk bestreden serotypes bij fokpluimvee.

Leghennen

Alle ingangscntroles van eendagskuikens leghennen waren salmonella-negatief. Tijdens de opfokfase was geen enkele toom positief voor de wettelijk bestreden serotypes *S. Enteritidis* en *S. Typhimurium*. Eén toom leghennen testte positief voor *S. Idikan* en één toom voor *S. Kedougou*.

Voor het tweede jaar op rij daalt het aantal tomen leghennen positief voor *S. Enteritidis* tijdens de productiefase (12 tomen in 2014, 9 tomen in 2015 en 2 tomen in 2016). Net als in 2015 testte geen enkele toom positief voor *S. Typhimurium*. *S. Infantis* blijft een vaak voorkomend serotype bij leghennen (7 tomen in 2014, 4 tomen in 2015 en 5 tomen in 2016).

Serotype	Aantal tomen
<i>S. Mbandaka</i>	7
<i>S. Idikan</i>	5
<i>S. Infantis</i>	5
<i>S. Enteritidis</i>	4 (2 na bevestigingsonderzoek)
<i>S. Livingstone</i>	4
<i>S. Tennessee</i>	3
<i>S. Typhimurium</i>	1 (0 na bevestigingsonderzoek)
<i>S. O6,7:- :-</i>	1
<i>S. Enterica subspecies II</i>	1
<i>S. Havana</i>	1
<i>S. Paratyphi B</i>	1

Tabel 2: Aantal tomen leghennen positief voor salmonella tijdens de productiefase in 2016. Een toom positief voor verschillende serotypes werd meer dan één keer geteld. De vetgedrukte serotypes zijn de wettelijk bestreden serotypes bij leghennen.

Vleeskippen

Acht leveringen van eendagskuikens testten positief op salmonella waarvan 2 leveringen positief waren voor *S. Typhimurium* en één levering positief voor *S. Infantis*. Daarnaast werden volgende serotypes geïsoleerd: *S. Llandoff* (2 leveringen), *S. Mbandaka* (2 leveringen) en *S. Djugu* (één levering).

Net als in 2015 blijft *S. Infantis* het meest geïsoleerde serotype bij de uitgangscntrole van vleeskippen. Het aantal tomen positief voor dit serotype is zelfs verdubbeld ten opzichte van 2015. Het aantal bedrijven positief voor dit serotype steeg van 10 in 2015 naar 21 in 2016. Het aantal tomen positief voor *S. Typhimurium* was bijna drie keer hoger. Het aantal bedrijven positief voor *S. Typhimurium* ging van 12 in 2015 naar 21 in 2016. *S. Enteritidis* kwam dan weer veel minder voor.

Serotype	Aantal tomen	
	2016	2015
<i>S. Infantis</i>	72	35
<i>S. Typhimurium</i>	31	12
<i>S. Gaminara</i>	12	11
<i>S. Livingstone</i>	11	13
<i>S. Paratyphi B var. Java</i>	10	9
<i>S. Derby</i>	4	10
<i>S. Mbandaka</i>	3	10
<i>S. Rissen</i>	3	5
<i>S.O4: HMD</i>	2	0
<i>S. Agona</i>	2	13
<i>S. Enteritidis</i>	2	7
Overige	10	11
Totaal	162	136

Tabel 3: Aantal tomen vleeskippen positief voor salmonella op uitgangscntrole in 2016. Een toom positief voor verschillende serotypes werd meer dan één keer geteld.

Vleeskalkoenen

Alle tomen vleeskalkoenen onderzocht in 2016 testten salmonella-negatief. In 2015 waren drie tomen positief voor *S. Typhimurium* en haalde België de Europese doelstelling niet.

Samenvatting salmonella-analyses in 2016

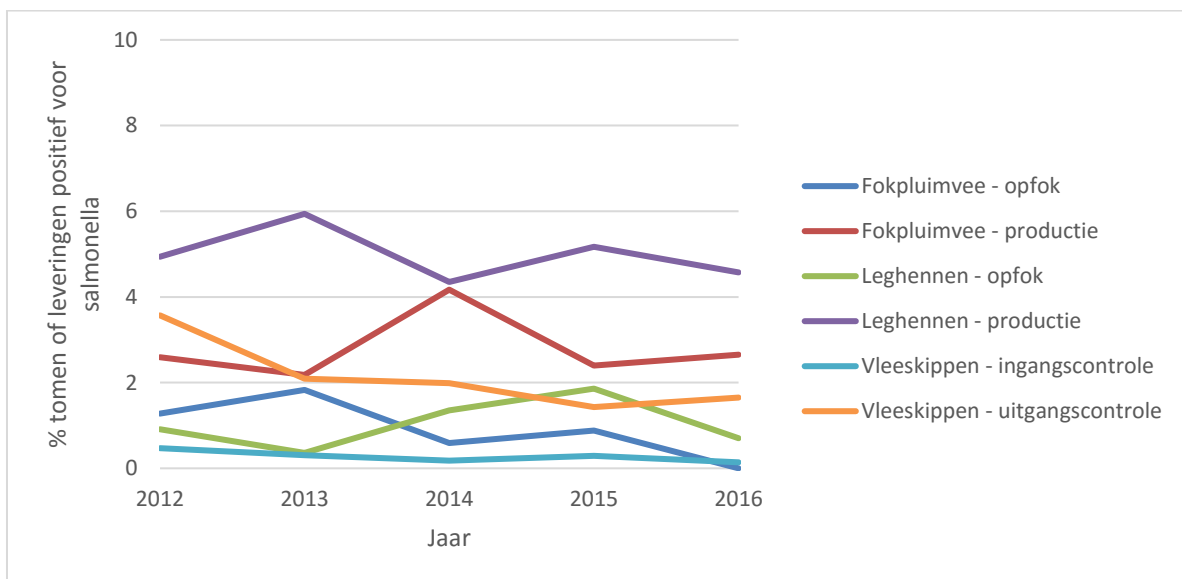
Pluimveecategorie	Aantal onderzochte tomen ¹ of leveringen ² in 2016	% tomen of leveringen positief voor salmonella	% tomen of leveringen positief voor wettelijk bestreden salmonella-serotype
Fokpluimvee – eendagskuikens	174 ²	0	0
Fokpluimvee - opfok	331 ¹	0	0
Fokpluimvee -productie	565 ¹	2,65	0,35
Leghennen - eendagskuikens	253 ²	0	0
Leghennen - opfok	286 ¹	0,7	0

Leghennen - productie	655 ¹	4,57	0,3
Vleeskippen - ingangscntrole	5.837 ²	0,14	0,03
Vleeskippen - uitgangscntrole	9.846 ¹	1,65	0,34
Vleeskalkoenen - uitgangscntroles	194 ¹	0	0

Eendagskuikens worden bemonsterd per levering. Eén levering kan verdeeld worden over meerdere tomen. Dit verklaart het lager aantal ingangscntroles in vergelijking met het aantal uitgangscntroles. Daarom wordt in bovenstaande tabel onderscheid gemaakt tussen 'tomen' en 'leveringen'.

Evolutie van salmonella-positieve analyses bij pluimvee over de jaren heen

Figuur 1: Evolutie van het percentage tomen of leveringen positief voor salmonella (alle serotypes) over de jaren heen per pluimveecategorie

Tenslotte dient opgemerkt te worden dat het niet uitgesloten is dat op hetzelfde bedrijf en zelfs binnen eenzelfde toom verschillende salmonella-serotypes voorkomen. Per positieve analyse wordt slechts één kolonie getypeerd. Bij de routine monitoring komt dus niet noodzakelijk aan het licht of er meerdere types aanwezig zijn.

Met dank aan CODA-CERVA voor berekening van de prevalentiecijfers.

Blijf aandachtig

Hoewel de Europese doelstellingen voor de bestrijding van salmonella bij pluimvee gehaald werden in 2016, blijft het belangrijk deze kiem te bestrijden. *Salmonella* Infantis komt voor bij alle pluimveecategorieën en blijft vaak langdurig aanwezig op het bedrijf. Om deze redenen - en in het kader van de volksgezondheid - is extra aandacht nodig voor de bestrijding van deze kiem.

Bij de bestrijding van salmonella draagt elke schakel van de keten zijn verantwoordelijkheid. Dit start met een goede interne en externe bioveiligheid, dit zijn alle voorzorgsmaatregelen die u kan nemen op het vlak van dierziektepreventie. Contacteer uw bedrijfsdierenarts voor meer informatie over de aanpak van salmonella op uw bedrijf of neem een kijkje op de website van DGZ

(www.dgz.be/publicatie/salmonella-actieplan-pluimvee).

***: Europese doelstellingen:**

- **Fokpluimvee:** jaarlijks maximumpercentage van tomen volwassen fokpluimvee positief voor onderstaande serotypes mag maximum 1% bedragen:
 - *Salmonella* Enteritidis
 - *Salmonella* Typhimurium
 - *Salmonella* Hadar
 - *Salmonella* Infantis
 - *Salmonella* Virchow
 - *Salmonella* Paratyphi B varians Java
- **Legkippen:** jaarlijks maximumpercentage van tomen volwassen leghennen positief voor *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium mag maximum 2% bedragen.
- **Vleeskippen:** jaarlijks maximumpercentage van tomen vleeskippen positief voor *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium mag maximum 1% bedragen.
- **Vleeskalkoenen:** jaarlijks maximumpercentage van tomen vleeskalkoenen positief voor *Salmonella* Enteritidis en *Salmonella* Typhimurium mag maximum 1% bedragen.

Als S. Typhimurium wordt ook de zogenaamde monofasische S. Typhimurium beschouwd, dit is een Salmonella met antigeenformule O_{1,4,[5],12:i} :- waarbij het cijfer 1 en/of 5 niet aanwezig moet(en) zijn. In dit artikel werd elke monofasische S. Typhimurium telkens als 'S. Typhimurium' benoemd.